

landelijke
data
alliantie

ARBEIDSMARKTMONITOR GASTVRIJHEIDSSECTOR

- SAMENVATTING RESULTATEN -

Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2021

Samenvatting resultaten

Aanleiding

Gastvrijheid is hét fundament voor een aantrekkelijke bestemming. Om deze reden is een gastvrije sector één van de strategische prioriteiten in Perspectief 2030; de landelijke visie op bestemming Nederland. Voor een optimale gastvrijheidsbeleving dient blijvend geïnvesteerd te worden in het imago, de professionaliteit en de aantrekkelijkheid van de sector als werkgever. Om hier gericht op te kunnen sturen is data over bijvoorbeeld de arbeidsmarkt van groot belang. Daarnaast vraagt de krappe arbeidsmarkt om goede data en inzichten.

In 2019 is NBTC gestart met de Arbeidsmarktmonitor Toerisme om meer inzicht te krijgen in de toeristische arbeidsmarkt. Middels een dashboard is een integraal overzicht gegeven van allerlei aspecten rond arbeid/werkgelegenheid voor de sector Toerisme en/of onderdelen daarbinnen. Variërend van aantal bedrijven, banen en baankenmerken tot arbeidsmobiliteit, onderwijs en baankansen. Het dashboard bevat data van 2010 t/m 2018 en is vervolgens geüpdatet met 2019 data.

In samenwerking met enkele leden van Gastvrij Nederland (KHN/SVH, Club van Elf en HISWA/RECRON) is in 2021 gekeken naar de mogelijkheden om deze arbeidsmarktmonitor te verbreden van Toerisme naar de Gastvrijheidssector. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2021, waarin de eerste stappen van deze verbreding zijn opgenomen. Deze verbreding van de monitor heeft mede plaats kunnen vinden door een financiële bijdrage van het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat als onderdeel van een aanvullende subsidie t.b.v. de Landelijke Data Alliantie. Met de leden van Gastvrij Nederland wordt naar een verdere uitbreiding gekeken voor de toekomstige monitor (Arbeidsmarktmonitor 2022).

De arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2021 bevat cijfers van 2020. Het jaar waarin COVID-19 een wereldwijde pandemie werd en een grote impact heeft gehad op de Nederlandse economie in het algemeen en ook op de arbeidsmarkt van de gastvrijheidssector. Deze impact is in het dashboard (gedeeltelijk) zichtbaar, en zou zonder financiële steunmaatregelen voor ondernemers nog veel groter zijn geweest.

Het dashboard Gastvrijheidssector omvat de directe werkgelegenheid van de Gastvrijheidssector. Indirecte werkgelegenheid is hierbij niet meegenomen (bijvoorbeeld toeleveranciers in de horeca). Ook uitzendkrachten zijn hierin niet opgenomen.

Onderstaand wordt kort op een aantal belangrijke uitkomsten uit de nieuwe arbeidsmarktmonitor ingegaan. Hierbij wordt de **Gastvrijheidssector** als uitgangspunt genomen. In het dashboard is een overzicht opgenomen welke type bedrijven, aan de hand van de SBI codes, zijn meegenomen in de monitor. Onderstaande resultaten kunnen ook per (deel)sector worden bekeken of er kan een vergelijking worden gemaakt met de arbeidsmarkt van enkele andere sectoren zoals bouw of zorg.

Belangrijkste resultaten uit de Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector 2021;

- **Bedrijven;** In 2020 telde Nederland ruim 137.000 bedrijven binnen de gastvrijheidssector. Dit is ongeveer 7% van het totaal aantal bedrijven in Nederland. In 10 jaar tijd is het aantal bedrijven in de sector met 55% gegroeid. Echter zien we een afvlakking in de groei in 2020 (+2% t.o.v. 2019).

Tabel 1. Aantal bedrijven en ontwikkeling bedrijven per sector

Sector	Aantal bedrijven in 2020	+/- t.o.v. 2019
Gastvrijheidssector*	137.500	+ 2%
Horeca	58.800	+ 4%
Nederlandse dagattracties	7.300	-7 %
Toerisme	68.000	+1%
Watersport en recreatie	16.900	-1%

* De totale Gastvrijheidssector is geen optelling van de sectoren Horeca, Nederlandse dagattracties, Toerisme en Watersport & recreatie. Dit komt omdat sommige bedrijven tot meerdere sectoren behoren.

Als gevolg van de coronasteunmaatregelen steeg het aantal faillissementen in de Horecabranche slechts licht in 2020; van 196 bedrijven in 2019 tot 235 bedrijven in 2020. Het is de vraag of dit zo blijft als de steunmaatregelen wegvallen.

- **Banen & Baankenmerken;** Het aantal banen in de gastvrijheidssector bedroeg in 2020 in totaal 585.000. Dit is bijna 6% van de totale werkgelegenheid in Nederland. Uitgedrukt in FTE's ging dit om ruim 390.000, 5% van de totale werkgelegenheid in Nederland. Ten opzichte van 2019 is zowel het aantal banen (-17%) als het aantal FTE's (-12%) gedaald. Vooral in de Horeca zien we dat het aantal banen en FTE's ten opzichte van 2019 is gedaald, respectievelijk 21% en 16%. De totale arbeidsmarkt in Nederland laat op zowel FTE's als aantal banen een stabiel beeld zien. In de gastvrijheidssector wordt relatief vaak parttime gewerkt. Ruim een kwart van de werknemers werkt minder dan 16 uur, ten opzichte van 15% van de totale arbeidsmarkt. Ook wordt er binnen de gastvrijheidssector vaker een tijdelijk contract afgesloten. Circa 41% van de werkenden heeft een contract voor een bepaalde tijd (t.o.v. 31% binnen de totale arbeidsmarkt). Het gemiddelde bruto jaarinkomen per fte ligt beduidend lager dan het landelijke gemiddelde (29.900 euro en 43.900 euro).

Tabel 2. Aantal FTE's en de ontwikkeling FTE's per sector

Sector	Aantal FTE in 2020	+/- t.o.v. 2019
Gastvrijheidssector	390.750	-12%
Horeca	228.510	-16%
Nederlandse dagattracties	29.440	-9%
Toerisme	295.960	-14%
Watersport en recreatie	38.190	-4%

- **Persoonskenmerken:** Nederlanders die in de gastvrijheidssector werken zijn relatief jong. De gemiddelde leeftijd ligt 4 jaar lager in vergelijking met de totale arbeidsmarkt (37 jaar en 41 jaar). Vooral het aandeel 15-24 jaar (30%) is in de sector hoger in vergelijking met de totale arbeidsmarkt (16%). Ruim een derde van de Nederlanders werkzaam in de gastvrijheidssector is 45 jaar en ouder. Binnen de totale arbeidsmarkt is dit 44%. Vaste medewerkers zijn gemiddeld iets ouder. De verhouding man/vrouw is ongeveer gelijk. In de gastvrijheidssector werken relatief

veel personen met een migratie-achtergrond; 33% vs. 24% landelijk. Het opleidingsniveau ligt lager dan landelijk. Voor ruim een kwart is primair onderwijs of vmbo de hoogst afgeronde opleiding; landelijk ligt dit aandeel op 18%.

- **Functioneren & tevredenheid:** Het ziekteverzuim in de gastvrijheidssector ligt onder het gemiddelde, respectievelijk 3,7% versus 4,5% landelijk. Werknemers binnen de gastvrijheidssector zijn het meest tevreden met de woon-werk afstand. Ook het vaste contract en goede leidinggevende zijn aspecten waar werknemers tevreden over zijn.
- **Arbeidsmobiliteit:** De coronacrisis heeft in 2020 geleid tot een grote uitstroom van personeel in de gastvrijheidssector. Nog niet eerder is dit aandeel zo hoog geweest. Bijna 2 op de 5 werknemers die eind 2019 in de sector werkzaam waren, werkten aan het eind van 2020 in een andere sector of werkten helemaal niet meer (netto uitstroom t.o.v. totaal dienstverbanden). We zien deze ontwikkeling vooral terug in de horeca, waar 50% van de werknemers die eind 2019 in de sector werkzaam waren, dit eind 2020 niet meer waren (dit was in 2019 nog 28,5%). De uitstroom komt vooral voor rekening van de tijdelijke arbeidskrachten, het aantal dienstverbanden voor onbepaalde tijd steeg van 45% naar 57%, terwijl tijdelijke dienstverbanden juist daalde van 53% naar 42%. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er meer “uitstromers” die geen baan hebben of een opleiding gingen volgen. De uitstromers die een andere baan kregen, stapten over naar de sectoren “handel” (26%), “uitzendbranche” (20%) of “overheid en zorg” (17%). Voor de gehele gastvrijheidssector is zo’n 16% van de werknemers in 2020 nieuw toegetreden tot de sector (instromers). De “instromers” kwamen uit de sectoren handel (34%) en “uitzendbranche” (26%).
- **Onderwijs & baankansen** (alleen voor de sector toerisme beschikbaar): In 2020 studeerden zo’n 38.000 studenten aan een toeristische/recreatieve mbo-opleiding en 17.700 studenten aan een hbo-opleiding. Vanaf 2016 daalt het aantal studenten aan toeristische/recreatieve mbo-opleidingen. Het aantal gediplomeerden voor het mbo was 10.000 en voor hbo 3.100. Anderhalf jaar na slagen vindt van de mbo geslaagden 44% een baan in de sector, voor hbo is dat 28%.

Ten behoeve van de ontwikkeling van de arbeidsmarktmonitor is gebruik gemaakt van een groot aantal bronnen. Naast CBS microdata waren dat onder meer de Nederlandse Enquête Arbeidsomstandigheden van TNO en de Enquête beroepsbevolking van het CBS, DUO e.d.

De resultaten geven niet alleen inzicht in allerlei aspecten van de arbeidsmarkt in de gastvrijheidssector, maar zetten ook uitkomsten in landelijk perspectief. En biedt daarnaast mogelijkheden tot verdere verdieping op (deel)sectoren. Verder bestaat de mogelijkheid om cijfers te verbijzonderen naar bijvoorbeeld provincies, arbeidsmarktregio’s en gemeentes. De resultaten in de arbeidsmarktmonitor hebben betrekking op 2020. Doordat resultaten over meerdere jaren zijn opgenomen worden trends zichtbaar. In 2022 zal er een update plaatsvinden met data van 2021.

Wil jij weten hoe de arbeidsmarkt in jouw regio er uit ziet? Of wil je zelf analyses maken binnen een bepaalde deelbranche? Bekijk dan hier ons nieuwe dashboard.